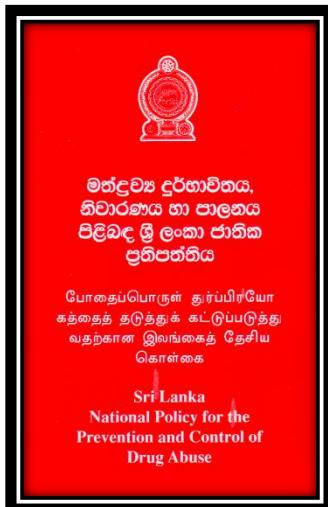

මත්ද්වා දුර්භාවිතය, නිවාරණය හා පාලනය සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ජාතික ප්‍රතිපත්තිය

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවනු ජනරජය, රට තුළ මත්ද්වා නීති විරෝධීව නිෂ්පාදනය කිරීමත්, ප්‍රවාහනය කිරීමත්, ඒවායේ දුර්භාවිතයන්, මත්ලේලීන්ගේ සෞඛ්‍ය කෙරෙහි මත්ද්වා නීසා සිදුවන අභිතකර බලපැමක්, මත්ද්වා සම්බන්ධ අපරාධ වල වර්ධනයන්, එමගින් විනාශ වී යන මානව, ස්වාභාවික හා මූල්‍ය සම්පත් මත්ද්වා දුර්භාවිතය හේතුකාටගෙන සිදු වන පුද්ගල - පවුල් සහ විවිධ ජන කොටස්වල විනාශය ගැනීම් මතා අවබෝධනීන් සිටී.

එමෙන්ම මත්ද්වා හා අදාළ අන්තර්ජාතික වගකීම් ගැන ද විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකාව පර්ශ්ව කරුවකු වන 1961 මත් කාරක ඔවුන් වර්ග පිළිබඳ කේවල ප්‍රයුත්තියෙන් ද ("Single Convention on Narcotic Drugs" 1961) 1971 මතෙන් ආවර්තන ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ ප්‍රයුත්තියෙන්ද ("Convention on Psychotropic Substances", 1971) හා 1988 මත් කාරක ඔවුන් හා මතෙන්වර්තන ද්‍රව්‍යයෙන්ගේ නීති විරෝධී ප්‍රවාහනයට එරහි එක්සත් ජාතිනගේ ප්‍රයුත්තියෙන්ද ("United Nations Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances" 1988) පැන තැගී ඇති වගකීම් ගැන ශ්‍රී ලංකාව මතාව දැනුවත්ව සිටී.

මිට දෙයකට අයිති කාලයකට පෙරාතුව සම්පාදනය කරනු ලැබූ හා දැනට ක්‍රියාත්මක වන ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සමාජීවනය කිරීමෙන් මත්ද්වා පිළිබඳ ගැටුවට දේශීයව මත්ද්වා අන්තර්ජාතික වගයෙනුත් මුහුණ දීම සඳහා ඇති ස්වතිය දේශපාලන ආහිලාෂය හා අධිජ්‍යානය රජය යළි යළින් සහතික කරයි.

රජයේ විෂය පථයට අන්තර්ගත සියලු ආයතන මෙම ජාතික මත්ද්වා ප්‍රතිපත්තියට එකතව ක්‍රියා කළ යුතු වන්නේය. එමෙන්ම, අදාළ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ද රජයේ මෙම ප්‍රතිපත්තිය කිරීමෙහි ලා සත්‍යාචාර්ය පර්ශ්වකරුවන් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම ප්‍රතිපත්ති රාමුව තුළ පොද්ගලික අංශයේ ආයතනයන් ද තම සමාජය වගකීම් ඉටුකිරීම් මත්ද්වා දුර්භාවිතය නිවාරණය කිරීමෙහි හා පාලනය කිරීමෙහි ලා බෙහෙවින් වැදගත් වනු ඇතේ.

මත්ද්වා පිළිබඳ ගැටුව සම්බන්ධයෙන් රජයේ එකායන ඉලක්කය වන්නේ 2010 වර්ෂය වන විට මත්ද්වා සැපයුම හා මත්ද්වා හාවිතය හැකි අන්තීම මට්ටම දක්වා අඩු කිරීම ය. මෙම ඉලක්කය ජය ගැනීම උදෙසා මත්ද්වා නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන සියලුම ආයතනයන්, පළාත් සහ ප්‍රාදේශීය පරිපාලනයන් ඇතුළත් මත්ද්වා සම්බන්ධ සැපුව ක්‍රියාකරන රාජ්‍ය ආයතනයන්, අවසන් ඉලක්කය සඳහා දායකවිය හැකි වෙනත් නීයෝජ්‍යායනත් ද රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හා පොද්ගලික අංශයේ නීයෝජ්‍යායනත් ද අඩංගුව ක්‍රියාත්මක වනු ඇතේ.

මත්ද්වා දුර්භාවිතය පාලනය කිරීම සඳහා වඩා පුළුල් මානව සංවර්ධන ප්‍රවේශයක් රජය විසින් තෙව්රා ගනු ලබන අතර එන්දි මත්ද්වා දුර්භාවිතය හා දිලිඹු බව අඩුකිරීමත්, අපරාධ වැළැක්වීම හා සෞඛ්‍ය තත්ත්වය නගා සිටුවීමක අතර සම්බන්ධය කෙරහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරනු ලැබේ.

මත්ද්වා ගැටුවේ දී වඩාත්ම එලදායී ප්‍රවේශය වන්නේ, පුළුල් සමතුලින හා සම්බන්ධීකරණය වූ උපාය මාර්ගයක් යන්න රජයේ විශ්වාසයයි. එවැනි උපාය මාර්ගයක් තුළ සැපයුම් පාලනය කිරීම හා ඉල්ලුම අඩු කිරීම යන දෙකරුණ අනෙකුත් ගක්කීමත්ව ක්‍රියාත්මක වෙයි. පොදු වගකීම පිළිබඳ දැඩි හැරීම මෙහි ප්‍රතිමානය වන්නේය.

මත්ද්වා පාලන උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි නිරත රාජ්‍ය ආයතන, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, පොද්ගලික අංශ මෙන්ම වෙනත් සංවිධාන ද මෙහි පහත එක් උපාය මාර්ග යටතේ සඳහා නිශ්චිත ප්‍රතිපත්ති මාර්ගෝපදේශ පිළිපැදිම අපේක්ෂා කෙරේ.

- ඇ නීතිවිරෝධ මත්ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය නීති විරෝධව මත්ද්‍රව්‍ය මෙරටට ගෙන්වීම ප්‍රවාහනය වෙළඳාම හා ඒවා පාවිචිචියට එරෙහිව නීතිය ප්‍රබල ලෙස ක්‍රියාවේ යෙද්වීම
- ඇං පාලනයට යටත් මත්ද්‍රව්‍ය හා පුරෝගාමී රසායන ද්‍රව්‍ය (Precursor Chemicals) ආනයනය කිරීම අපනයනය කිරීම සහ බෙදා හැරීම සාර්ථක ලෙස නීතික්ෂණය කිරීම
ඇඇ මත්ද්‍රව්‍ය හාවිතය වැළැක්වීම සහ මත්ද්‍රව්‍ය දුර්භාවිතයෙහි අහිතකර ප්‍රතිචිජාක අවම කිරීම
- ඇඇ මත්ද්‍රව්‍ය දුර්භාවිතය නිවාරණය හා පාලනය කිරීම සම්බන්ධ කළාපීය හා අන්තර්ජාතික ක්‍රියාකාරී පියවරයන්ට අයදර දීම
- 2 ප්‍රතිපත්ති රාමුව
ප්‍රතිපත්ති රාමුව සැලකිය යුත්තේ මත්ද්‍රව්‍ය නිවාරණ හා නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන ඒකාබ්ද කිරීමේ හා සම්බන්ධිකරණය කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් වගයෙනුත් උපදෙස් ලබා ගැනීමේ මූලාශ්‍රයක් ලෙසිනුත්ය.
- 2.1 නීතිවිරෝධ මත්ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය මත්ද්‍රව්‍ය නීති විරෝධව මෙරටට ගෙන්වීම ප්‍රවාහනයටෙවෙළඳාම හා ඒවා පාවිචිචියට එරෙහිව නීති ප්‍රබල ලෙස ක්‍රියාවේ යෙද්වීම සඳහා වන ප්‍රතිපත්ති රාමුව මත්ද්‍රව්‍ය නීතිවිරෝධව ලබා ගැනීම අවම කිරීමත් මත්ද්‍රව්‍ය හාවිතය ආශ්‍රිත රෝග වැළැක්වීමත් මත්ද්‍රව්‍ය දුර්භාවිතය නිවාරණය කිරීමට උච්ච පරිසරයක් තීර්මාණය කිරීමත් සඳහා නීතිය යුහුසුලුව ක්‍රියාවේ යෙද්වීමට වග බලා ගැනීම අවශ්‍යය.
- අ. නීත්‍යානුකූල ඔඟධීය ප්‍රයෝගනය සඳහා මත්කාරක ඔඟධ වර්ග හා මනේ ආවර්තන ද්‍රව්‍ය Narcotic Drugs and Psychotropic Substances) අවශ්‍ය ප්‍රමාණ සපයා දීමට සෞඛ්‍ය බලධාරීනු සහතික වෙති ඒ සමගම එකී ද්‍රව්‍ය අපුරුෂ ලෙස හාවිත කිරීම වැළැක්වීමත් දුර්භාවිතය වැළැක්වීමත් සඳහා එලදායී ක්‍රියාමාර්ග ද බලධාරීන් විසින් හඳුන්වා දෙනු ඇත
- ඇං. මත්ද්‍රව්‍ය නීතිය කිරීමේ ප්‍රමුඛ ආයතනය වන පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රේග දෙපාර්තමේන්තුව "සුරාබු දෙපාර්තමේන්තුව" ශ්‍රී ලංකා යුද හමුදාව" නාවික හමුදාව සහ ගුවන් හමුදාවත් අනෙක් අදාළ ආයතනවලත් සහය ඇතිව මත්ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය අවම කිරීමටත්, නීති විරෝධ මත්ද්‍රව්‍ය විදි මට්ටමීන් ලබා ගැනීමට හැකිවීම අවම කිරීමටත් සියල් උත්සාහයන් දරනු ඇත මත්ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සාර්ථකත්වය මැනීමේ මිනුම් දැන් වන්නේ විවිධානික මත්ද්‍රව්‍ය පවතින ප්‍රමාණයයි.
- ඇඇ. මෙරටට ඇතුළුවිය හැකි සියලු ප්‍රවේශ ස්ථාන සඳහා වඩා සාර්ථක මත්ද්‍රව්‍ය අනාවරණ හා නිවාරණ පද්ධති රේග දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ඇති අතර, එම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රජය පාර්ශවකරුවකු වන එක්සත් ජාතියෙන්ගේ හා සාර්ක් සංවිධානයන්හි අදාළ සම්මුති අවශ්‍යතා ඉටු කරනු ඇත.
- ඇ. රජයේ රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට අවශ්‍ය උපකරණ, සේවක සංඛ්‍යාව හා ප්‍රහුණු කිරීමේ පද්ධතියක් සපයා එය නීසි පරිදි සර්ව සම්පූර්ණ කරනු ලැබේ. ඒ අතර එකී දෙපාර්තමේන්තුව සිය මත්ද්‍රව්‍ය විශ්ලේෂණ කටයුතු සඳහා සෙසු ආයතනවල පහසුකම් වර්ධනය කොට ප්‍රයෝගනයට ගනු ඇත.
- එ. නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන සහ අනෙක් අදාළ රජයේ ආයතන ගංජා : (Cannabis) වැළීම්" ඒවා සකස් කිරීම හා ප්‍රවාහනය කිරීම නතර කිරීමට දැඩිව පියවර ගනු ඇත.
- ං. ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව, නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනවල සහාය ඇතිව ගංජා හා අඩ් අඩංගු ආයුර්වේද නිෂ්පාදන නීති විරෝධ ව සකස් කිරීම සාර්ථක ලෙස නතර කරනු ඇත.

2.2 මත්ද්‍රව්‍ය හා පාලනයට යටත් පුරෝගාමී රසායන ද්‍රව්‍ය ආනයනය සහ බෙදා හැරීම සාර්ථකව කිරීම සඳහා වන ප්‍රතිපත්ති රාමුව

අ. ජාත්‍යන්තර මත්ද්‍රව්‍ය පාලන සන්ධාන යටතේ, මත්කාරක ඔඟධ ආනයනය හා අපනයනය සඳහා සහතික හා අවසරපත් නිකුත් කිරීමට නීසි බලය ලත් ජාතික අධිකාරීන් වෙත බලය දෙනු ලැබේ. එසේම

1988 මත්කාරක මුළුම හා මත්ත් ආවර්තන ද්‍රව්‍යන්ගේ තීති විරෝධී ප්‍රවාහනයට එරෙහි එක්සත් ජාතින්ගේ ප්‍රයුෂ්ථියේ 12වන වගන්තියේ අඩංගු විධි විඛානවලට අනුකූලව පුරෝගාමී හා අත්‍යවශ්‍ය රසායන ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ ජාතික පාලන විධි ක්‍රමවත් කිරීමට හෝ ක්‍රියාවේ යෙදීමට බලය දෙනු ලැබේ ඇති නිසි බලය ලත් ජාතික අධිකාරීන් එකී සම්මුතින්හි අවශ්‍යතා සාර්ථකව ඉටුකරයි.

- ආ. මත්ද්‍රව්‍ය හා පාලනය යටතේ පවත්නා පුරෝගාමී රසායන ද්‍රව්‍ය ආයතනය, අපනයනය, ගබඩා හැරීම සම්බන්ධ පවත්නා පරිපාලි හා විකාවන් හා තීති අදාළ අධිකාරී විසින් කළ සමාලෝචනය කරනු ඇතේ.
- ඇ. අදාළ අධිකාරී වලට සහ තීතිය ක්‍රියාත්මක කරවන ආයතනවලට බලපත්‍ර දීම/ අනුමැතිය දීම මගින් පාලනයට යටත් පුරෝගාමී රසායන ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය, අපහරණය (diversion)හා අයුතු හා විකාවිම ගක්තිමත් කරනු ලැබේ.

2.3 මත්ද්‍රව්‍ය පාවිචිය වැළැක්වීම හා මත්ද්‍රව්‍ය දුරකාවනයෙහි අහිතකර ප්‍රතිච්චාක අවම කිරීම සඳහා වන ප්‍රතිපත්ති රාමුව

2.3.1 "නිවාරණය" අධ්‍යාපනය හා පුහුණුව

- ආ. නිත්‍යානුකූල මත්ද්‍රව්‍ය වර්ග පාවිචිය කිරීම (අවසරලත් දුමිකොළ නිෂ්පාදන, අවසරලත් මද්‍යසාර නිෂ්පාදන) සැම මට්ටමකීම අධ්‍යාපනයට කළ යුතුය. ප්‍රසිද්ධ ගොඩනැගිලි පරිගුවල දී මෙන්ම ප්‍රසිද්ධ ස්ථානවලදී ද අවසර ලත් මත්ද්‍රව්‍ය පාවිචිය අදාළ අමාත්‍යාංශ/ පළාත් ආණ්ඩු ආයතන හෝ අදාළ අධිකාරී විසින් අධ්‍යාපනයට කළ යුතුය.
- ඇ. පාසල්, විශ්ව විද්‍යාල, නිෂ්පාදන කරමාන්ත ගාලා, ආරක්ෂක හමුදා, පොලිසිය, වැඩපොලවල්, වතු සහ රෝහල් වැනි විශාල ආයතනවල මත්ද්‍රව්‍ය දුරකාවනය සම්බන්ධව ඒවාට ගැලපෙන ආයතනික වර්යා පද්ධතින් ස්ථාපනය කරනු ඇතේ.
- ඇ. මත්ද්‍රව්‍ය ගැන හා මත්ද්‍රව්‍ය දුරකාවනය ගැන තහවුරු වූ හා විද්‍යාත්මක තොරතුරු අධ්‍යාපනජායතනවලට සහ පුස්තකාලවලට ලබා දෙනු ලැබේ.
- ඇ. මත්ද්‍රව්‍ය පාවිචිය හා මත්ද්‍රව්‍ය සම්බන්ධ අපරාධ පහත් කොට සැලකීම රුපයේ හා පොද්ගලික මාධ්‍ය ආයතන විසින් අනුගමනය කරනු ලබන නිවාරණ ප්‍රතිපත්තිය වේ.
- ඉ. ප්‍රාථමික මට්ටමෙන් ඉහළ සැම පාසලක් සඳහාම නිසි උපදේශන පහසුකම් ලබාදිය යුතුය.
- ඊ. තරුණයන්ගේ අවදානම් වර්යා අවම කිරීම සඳහා ඔවුන්ගේ තීරණ ගැනීමේ දක්ෂතා, අධ්‍යාත්මිකව හා සාධාරණය්මක විනිෂකම් වැඩි දියුණු කිරීමට සියලු අධ්‍යාපන ආයතන (පාසල්, කාර්මික විද්‍යාල, විශ්ව විද්‍යාල, තරුණ සේවා ආයතන සහ වෙනත් තරුණ සංවිධාන) වැඩසටහන් සම්පාදනය කරනු ඇතේ.
- ඊ. නිවාරණයේ දී මත්ද්‍රව්‍ය විශේෂ තොවන ප්‍රවේශ විධි හා විකාවනයට ගැනීම දීරීමත් කරනු ලැබේ.
- ඊ. මත්ද්‍රව්‍ය නිවාරණයේදී පළාත් අධිකාරීවල හැකියා වර්ධනයට ප්‍රමුඛතාවය ලැබිය යුතුය. සැම පළාත් සහභාවකම මත්ද්‍රව්‍ය නිවාරණ කාර්යය සාධක හමුදාවක් ක්‍රියාත්මකව තබනු ලැබේ.
- ඊ. ප්‍රජා සේවා මට්ටමේ රාජ්‍ය නිලධාරීන්, විශේෂයෙන්ම සෞඛ්‍ය කරයය මණ්ඩලය, සමාජ සේවා නිලධාරීන්, පරිවාස නිලධාරීන් සහ සමාංදි කාර්යය මණ්ඩලයන්, තොරතුරු රාජ්‍ය තොවන සංවිධාන කාර්යය මණ්ඩලයන් ආගමික නායකයන් හා ස්වේච්ඡ සේවකයන් ඇතුළු ජනනා නායකයන් සඳහා මූලික උපදේශන කුසලතා අනුලත් මත්ද්‍රව්‍ය නිවාරණයෙහි නිසි පුහුණුවක් දෙනු ලැබේ.
- ඊ. වෙළු පිය / වෙළු විද්‍යාල මගින් වෙළු සිසුන් සඳහා මත්ලේල්ලින්වය සම්බන්ධව ප්‍රමාණවත් පුහුණුවක් ලබා දෙනු ඇතේ.
- ඊ. රාජ්‍ය තොවන සංවිධාන, ප්‍රජා සංවිධාන සහ සේවා සංවිධානවලට මත්ද්‍රව්‍ය නිවාරණයසඳහා වඩා විශාල දායකත්වයක් ලබා දිය හැකි වන පරිදි සේවාට තාක්ෂණීක සහ වෙනත් සහයන් ලබා දෙනු ලැබේ.

- ඩ. මත්දුව්‍ය දුරකාවිතයේ සියලු අංග පිළිබඳ වස්‍යගත රෝග විද්‍යා සමාජයේ හා විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ දැරීමත් කරනු ලැබේ.
- ඌ. මත්දුව්‍ය නිවාරණ වැඩසටහන් වලට එව්'අයි'ව්/එශ්චස් නිවාරණ කුමෝපායන් ඇතුළත් කොට ඊට අදාළ ස්වේච්ඡා පර්යේෂණ දැරීමත් කරනු ලැබේ.
- ඌ. මත්දුව්‍ය දුරකාවිතය හා සම්බන්ධ තමන්ගේ මාධ්‍ය ආචාර ධර්ම පද්ධතියක් පවත්වාගෙන යාමට මාධ්‍ය ආයතන උනන්දු කරනු ලැබේ.

2.3.2 මත්ලෝලින්ට ප්‍රතිකාර කිරීම හා ඔවුන් ප්‍රනරුත්ථාපනය කිරීම

- ආ. මත්ලෝලින් ප්‍රතිකාර සේවා ලබා ගත යුතුය. මත්ලෝලින්ට මෙන්ම ඔවුන්ගේ පවුල් වලසාමාපිකයන් සඳහා තම පුදේශවලදී ම ප්‍රමාණවත් උපදේශන හා ප්‍රතිකාර සේවා (නේවාසික ප්‍රතිකාර, ප්‍රජා කණ්ඩායම් මූලික ප්‍රතිකාර හා වෙනත්) සලසා දීමට මධ්‍යම රුපය, පළාත් සහා හා පළාත් ආණ්ඩු ක්‍රියා කරනු ඇත.
- ඇ. රක්ෂිත බන්ධනාගාර/රක්වරණ ස්ථාන, බන්ධනාගාර සහ වෙනත් විශේෂනාගාර තුළ මත්ලෝලින් වෙනුවෙන් උපදේශන හා ප්‍රතිකාර පහසුකම් සලසා තිබිය යුතුයි.
- ඇ. මත්ලෝලින් සියලු දෙනාටම එකම ආකාරයේ ප්‍රතිකාර කුම නොගැලපේ. එබැවින්රුපයට පිළිගත හැකි විවිධ ආකාරයේ ප්‍රතිකාර කුම හඳුන්වා දීම සඳහා උනන්දු කෙරේ.
- ඇ. උපදේශනය (තනිව සහ/හෝ කණ්ඩායම් වශයෙන්) සහ වෙනත් වර්යා විකින්සා කුම මත්ලෝලින් සඳහා වන සර්පික ප්‍රතිකාර පද්ධතියක අනියය වැදි සැම ප්‍රතිකාර ක්‍රමයකිම එම අංග ප්‍රමාණවත් තරමින් ඇතුළත් කරනු ලැබේ.
- ඉ. වඩා ඉහළ සාර්පිකත්වයක් සඳහා වෙශ්‍යා සේවා මැදිහත්වීම් (medical Intervention) උපදේශනය හා වර්යා විකින්සා කුම සමග ඒකාබද්ධ කරනු ලැබේ. මත්ලෝලින් සඳහා ප්‍රතිකාර සපයන වෙශ්‍යා ප්‍රතිකාර වැඩසටහන් වලට උපදේශන හා වර්යා විකින්සා මූලිකාංග ඇතුළත් කරන ලෙස උනන්දු කරනු ලැබේ. පොදුගැලික වෙශ්‍යා ව්‍යුත්තිකයන් විසින් ද මෙම ප්‍රතිපත්තියම අනුගමනය කිරීම අවශ්‍ය වේ.
- ඊ. සැම ප්‍රතිකාර වැඩසටහනක් ම මානව හිතවදී, පිරිවැය එලදායී සහ දීර්ශ කාලීනව සේවා සම්පාදකට මෙන්ම සේවා ආයකයාට ද දුරාගත හැකි අන්දමේ එකක් විය යුතුයි. ප්‍රජා හා පවුල් වල මූලික ප්‍රතිකාර සේවා දැරීමත් කරනු ලබන්නේ මෙම අදහස ඇතිවය.
- උ. සියලු ප්‍රතිකාර මැදිහත්වීම් වල දී පසු රක්බලා ගැනීම හා ප්‍රනරුත්ථාපන අත්‍යාවශ්‍ය අංශයක් වේ. එමෙන්ම මත්ලෝලින්ගේ පවුල් වල සාමාපිකයන්ට සේවා සැපයීම ද දෙරේයමත් කෙරේ.
- උ. ප්‍රතිකාර වැඩසටහන් විසින් එව්'අයි'ව්/එශ්චස් රෝගය මෙන්ම ලිංගිකව බේවන අනෙක් සමාජ රෝග ද, හෙපටයිස් නී සහ සි මෙන්ම ක්ෂේත්‍ර රෝගය පිළිබඳව ද පරීක්ෂා කරනු ඇත. එමෙන්ම රෝගීන්ට තමන් මෙන්ම අනුෂ්‍යන් ද මෙම රෝගවලට හාජ්‍යය විමේ අවදානමට පාතු කරවන වර්යා නිවැරදි කර ගැනීමට හෝ වෙනස් කර ගැනීමට හෝ අවශ්‍ය උපදෙස් ද සපයනු ඇත.
- ඌ. ප්‍රතිකාර ලබාදීමේ දී ස්ථී පුරුෂ සමානත්ව ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීමට ප්‍රතිකාර සපයන්නන් උනන්දු කරවනු ලැබේ. කාන්තා පාවර්ධනය සම්බන්ධයෙන් වශයෙන් දැනු රාජ්‍ය ආයතනවලත්. රාජ්‍ය නොවන අංශයේ කාන්තා සංවිධානවලත් මේ පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන වෙනත් සංවිධානවලත් අවධානය මේ සඳහා යොමු කරවනු ලැබේ.
- ඌ. දැනට මත්දුව්‍ය පාවිච්චිට ඇතුළත් සිටින්නන් මෙන්ම මූලදී ඊට ඇතුළත් සිටියවුන් ද හැකිතාක් දුරට වශයෙන් හා බැඳීම් සහිත සාමාන්‍ය පුද්ගලයන් පිරිසක් වශයෙන් සලකනු ලැබේ.
- ඌ. මත්ලෝලින් ප්‍රතිකාර කිරීමත්, ඔවුන්ට ප්‍රනරුත්ථාපනය සැලසීමටත් හැකිවන පරිදි රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල හැකියා වර්ධනය කිරීමත් කරනු ලැබේ.
- ඌ. රාජ්‍ය අංශයේ ආයතන, පොදුගැලික අංශය, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සහ වෙනත් අය විසින් සපයනු ලබන ප්‍රතිකාර සේවා අන්තරායකර ඕනෑම පාලක ජාතික මණ්ඩලය විසින් නිරීක්ෂණය කරනු ඇත.

2.4 කළාපීය හා ජාත්‍යන්තර වැඩසටහන් සඳහා සහයෝගීමේ ප්‍රතිපත්ති රාමුව

කවර රටකට හෝ තම මත්ද්වා පිළිබඳ ගැටළු තත්ත්ව විසඳා ගැනීමට නොහැකි බව පිළිගෙන ඇත. එබැවින් රජය විසින් ද්වීපාර්ශ්වක" කළාපීය හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් විධිමත් සහයෝගීතා වැඩපිළිවලයන්හි අනෙකුව තීරත්වීමට අදාළ සංවිධාන උත්ත්සු කරවනු ඇත.

අ. අදාළ සියලු ආයතන රජය විසින් පිළිගෙන ලැබූ කළාපීය හා ජාත්‍යන්තර වැඩසටහන් වලට ආධාර හා සහය දී එම ක්‍රියාමාර්ගයන්හි ප්‍රමාණවත් ලෙස තිරත වෙයි.

ආ. කළාපීය/ජාත්‍යන්තර සහයෝගී ක්‍රියාකාරීත්වයකින් යුත් යාන්ත්‍රණයක් සහිත රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන තුළින් කළාපීය හා ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාව දිරිමත් කරනු ලැබේ.

3. අන්තර්යාකර මාන්‍ය පාලක ජාතික මණ්ඩලයේ කාර්යය හාරය

3.1 1984 අංක 11 දරණ අන්තරායකර මාන්‍ය පාලක ජාතික මණ්ඩල පනත මගින් දී ඇති බලය ප්‍රකාර මත්ද්වා දුර්භාවිතය නිවාරණය කිරීමේ හා පාලනය කිරීමේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික ප්‍රතිපත්තිය මණ්ඩලය විසින් තීරික්ෂණය කොට සමාලෝචනය කෙරේ. මණ්ඩලයජාතික කෙන්ද්‍රය ලක්ෂණ වශයෙන් ක්‍රියා කරමින් අදාළ සියලු සංවිධානයන්හි මත්ද්වාපාලන කටයුතු සම්බන්ධිකරණය කරනු ඇත.

3.2 මණ්ඩලය විසින් ඉටු කරනු ලබන කාර්යය හාරය සාක්ෂි මත පදනම් වූ ප්‍රතිපත්ති හා උපායන් පැහැදිලි කොට අනුග්‍රහය දීමෙන් ද, වෙනස්කම දිරිගැන්වීමෙන් හා හටුල් කටයුතු වර්ධනය කිරීමෙන්ද තොරතුරු කළමනාකරණයෙන් හා පර්යේෂණ පැවැත්වීමෙන් ද, ප්‍රතිමාන හා ප්‍රමිති නියම කොට ක්‍රියාත්මක හාවයට පත් කිරීමෙන් ද, නව තාක්ෂණ උපකරණ හා මාර්ගෝපදේශ වර්ධනය කොට අත් හදා බැලීමෙන් ද අවධාරණ කරනු ලැබේ.

3.3 පුළුල් වන කාර්යයනාරය වඩා ප්‍රායෝගික තත්ත්වයට පත්කරලීම සඳහා මණ්ඩලය රජයෙන් හා වෙනත් මූලාශ්‍ර වෙතින් සම්පත් ලබා ගතිමින් අරමුදල් ලැබූ රජයේන්" පෙළද්‍රැලික අංශයේත්, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන අංශයේත් හටුල් කටයුතු දීමත් කරන්නේය.

4. ප්‍රධාන පාර්ශ්වකරුවන්

පනත සඳහන් නිලධාරීන්/ආයතන මෙම ජාතික ප්‍රතිපත්තිය ජාති මට්ටම්න් සාර්ථකව ක්‍රියාවේ යොදුවීමෙනිලා මූලික වේ.

01. ලේකම් - අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
02. යුධ හමුදාපති
03. නාවික හමුදාපති
04. ගුවන් හමුදාපති
05. පොලිජ්පති
06. පළාත් ප්‍රධාන ලේකම්වරු
07. නීතිපති
08. දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරු
09. රජයේ රස පරීක්ෂක
10. නීති කෙටුම්පත් සම්පාදක
11. සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
12. රේගු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
13. සුරාභය කොමසාරිස් ජනරාල්
14. බන්ධනාගාර කොමසාරිස් ජනරාල්
15. රාජ්‍ය ව්‍යවසාය පිළිබඳ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
16. ජාතික අයවැය අධ්‍යක්ෂ

17. ආයුර්වේද කොමසාරිස්
  18. කමිකරු කොමසාරිස් ජනරාල්
  19. සමාජසේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
  20. සමෘද්ධි අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
  21. කොමසාරිස් ජනරාල් - පරිවාස හා පොරාක්‍රීකාණක
  22. සෞඛ්‍ය සේවා පළාත් අධ්‍යක්ෂවරු
  23. අධ්‍යක්ෂ එව්‍යාපිටි/ශ්‍රීචිස් වැඩිසටහන
  24. ආනයන හා අපනයන පාලක
  25. අධ්‍යක්ෂ . එක්සත් ජාතින් (විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය)
  26. අධ්‍යක්ෂ - සාර්ක් (විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය)
  27. අධ්‍යක්ෂ- ජනරාල් වතනිවාස හා සමාජ සුභ සාධන හාරය
  28. අධ්‍යක්ෂ - වෙවද්‍ය සැපයුම් අංශය
  29. ප්‍රවාත්ති අධ්‍යක්ෂ
  30. ජාතික තරුණ සේවා සභාවේ සභාපති
  31. අධ්‍යක්ෂ පොලිස් මත්ද්‍රව්‍ය නායක අංශය
  32. ශ්‍රී ලංකා මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය පිටු දැකිමේ රාජ්‍ය තොටන සංවිධානයන්ගේ එකාබද්ධ සම්මේලනය
  33. ලංකා සේවා නියුක්තිකයන්ගේ සම්මේලනය
  34. පොද්ගලික අංශයේ සංවිධාන
- මෙම ප්‍රතිපත්ති සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රධාන පාර්ශ්වකරුවන් අන්තරායකර ඔහුන් පාලක ජාතික මණ්ඩලය හා සම්පූර්ණ සභාපතික යුතුව කියා කරනු ඇත.